

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/175/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115202177
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5115202177.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu E. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom B., P. XXXX/X, právne zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Rybárom, so sídlom B., C.. F. XX, proti žalovaným 1/ X. G., nar. X.X.XXXX, bytom X. B., R. XX, právne zastúpenému advokátom JUDr. Vladimírom Lamačkom ml., so sídlom X. B., P. X. X, 2/ T.P.D. TRANSPORT, s.r.o., so sídlom Nové Zámky, Považská 2/, IČO: 36 532 771, právne zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Magyerka, s.r.o., so sídlom Nové Zámky, Ernestova bašta 2, o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33.000 eur, na základe odvolania žalobcu a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 7C/49/2015-64 zo dňa 30. októbra 2017 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** vo výroku o uložení povinnosti žalovanému 2/ zaplatiť žalobcovi sumu 15.000 eur.

Rozsudok okresného súdu **m e n í** vo výrokoch o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania tak, že

- žalobca a žalovaný 1/ **n e m a j ú** navzájom **n á r o k** na náhradu trov prvoinštančného konania,
- žalobca **m á** voči žalovanému 2/ **n á r o k** na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 30 %.

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku o zastavení konania proti žalovanému 1/ a vo výroku o zamietnutí žaloby proti žalovanému 2/ vo zvyšku.

Žalobca a žalovaný 1/ **n e m a j ú** navzájom **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

Žalobca **m á** voči žalovanému 2/ **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 65 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd na základe (čiastočného) späťvzatia žaloby, ku ktorému došlo po vyjadrení žalovaného 2/, že žalovaný 1/ v deň, keď došlo k dopravnej nehode, riadil motorové vozidlo ako jeho zamestnanec, zastavil v zmysle § 145 CSP konanie proti žalovanému 1/. O trovách konania medzi žalobcom a žalovaným 1/ rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP tak, že žalovanému 1/ priznal voči žalobcovi nárok na ich náhradu v celom rozsahu, keď mal za to, že žalobca procesne zavinil zastavenie konania v danej časti.

2. V meritórnej časti okresný súd uložil žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 15.000 eur a vo zvyšku žalobu voči žalovanému 2/ zamietol. Vychádzal z toho, že žalovaný 1/ dňa X.X.XXXX pri prevádzke motorového vozidla ako vodič zavinil dopravnú nehodu, na následky ktorej zomrela manželka žalobcu (uvedené nebolo medzi stranami sporné). Týmto konaním a následkom došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, konkrétne do jeho súkromia a rodinného života. Medzi stranami nebolo

tiež sporné, že žalovaný 1/ bol v čase dopravnej nehody zamestnancom žalovaného 2/ a k dopravnej nehode došlo počas jazdy vykonávanej v rámci plnenia jeho pracovných povinností. Žalovaný 2/ tak nesie zodpovednosť za zásah podľa § 420 ods. 2 Obč. zák. ako zamestnávateľ žalovaného 1/ a zároveň podľa § 427 Obč. zák. ako prevádzkovateľ vozidla; vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za použitia analógie podľa § 853 Obč. zák.

3. Okresný súd zdôraznil, že neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu je zásahom nereparovateľným - nie je možné vrátiť život manželke žalobcu, ktorej smrťou došlo k nezvratnému narušeniu rodinného života žalobcu. Preto prichádza do úvahy zásadne jediný prostriedok ochrany práv, a to poskytnutie primeraného zadosťučinenia. Bez najmenších pochybností žalobca utrpel nemajetkovú ujmu v pocitoch šoku, smútku zo straty blízkej osoby, ako aj zo straty spoločenstva (vzťahu) s jednou z najbližších osôb - s manželkou.

4. V otázke výšky náhrady nemajetkovej ujmy okresný súd konštatoval relevantnosť objektívneho hľadiska pre posúdenie následkov zásahu do osobnostných práv. Poukázal na trvalé narušenie existujúcich rodinných vzťahov žalobcu, ktorý stratil možnosť realizovať emocionálne a citové väzby k osobe, s ktorou v jeho dovtedajšom živote tvoril fungujúcu rodinu. Za významnú zároveň považoval skutočnosť, že išlo zásah v dôsledku nebanlivostného (neúmyselného) protiprávneho konania. Okresný súd východiskovo uviedol, že pri určení výšky peňažného zadosťučinenia platí, že pri objektívne podobných újmach by sa mali priznávať náhrady v porovnateľných sumách. V danom kontexte poukázal na niektoré rozhodnutia súdov vyšších inštancií a za určité „referenčné vodítko“ vzal sumu priznanéj náhrady nemajetkovej ujmy v prípade Kontrová proti SR.

5. V danej veci ESĽP priznal menovanej náhradu nemajetkovej ujmy 25.000 eur, keď neoprávneným zásahom (nekonaním štátnych orgánov, ktoré v konečnom dôsledku viedlo k nezabráneniu trestnému činu) do osobnostných práv sťažovateľky bolo zasiahnuté súčasným usmrtením jej oboch maloletých detí vo veku 1 a 5 rokov. Došlo tak k absolútnemu rozvráteniu a deštrukcii rodinného života menovanej. Následne okresný súd v prejednávanom prípade považoval za primerané priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi vo výške 15.000 eur. Uplatňovanú výšku nároku žalobcu (33.000 eur) považoval „za zjavne neopodstatnene vysokú“, keď v porovnaní s označeným prípadom v súdnej veci nedošlo k absolútnej deštrukcii rodinného života žalobcu.

6. Na margo argumentácie ohľadne rozsahu krytia uplatňovaného nároku povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla okresný súd poznamenal, že táto otázka nebola predmetom sporu. Žalobca sa (ani) nedomáhal priameho nároku voči poisťovni v zmysle § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. O trovách konania medzi žalobcom a žalovaným 2/ rozhodol tak, že nemajú právo na ich náhradu, keďže úspech žalobcu a žalovaného 2/ je v zásade rovnaký (§ 255 ods. 2 v spojení s § 262 CSP).

7. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote (samostatné) odvolania žalobca a žalovaný 2/.

8. Žalovaný 2/ napádal (meritórny) výrok o výške uloženej mu povinnosti nahradiť nemajetkovú ujmu žalobcovi a domáhal sa jeho zmeny vo forme zníženia priznaného nároku; prípadne jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zopakoval, že mu je úprimne ľúto následkov nehody, ktorú zavinil jeho zamestnanec, ale priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy považoval za neprimerane vysokú. Príkladmo poukazoval na okolnosti, na ktoré musí súd prihliadať - či za nehodu zodpovedný vodič bol pod vplyvom alkoholu, či mal vodičské oprávnenie, či pozostalým prejavil úprimnú sústrasť atď. Zároveň vo všeobecnosti nemôže ísť o nepreskúmateľnú ľubovôľu, ale rozhodnutie sa musí opierať o objektívne preskúmateľné kritériá.

9. V konkrétnostiach mal okresný súd tiež prihliadať na to, že obeť nehody (zosnulá manželka žalobcu) „nebola hlavnou živiteľkou rodiny“, od jej príjmu nebola závislá budúcnosť rodiny a nemala vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom. Úmrtím manželky žalobcu nedošlo k absolútnemu rozvráteniu a deštrukcii rodiny, ako tomu bolo v prípade Kontrová proti SR. Žalovaný 2/ namietal, že okresný súd odkázal na označený prípad bez toho, aby uviedol, na čo pri určení výšky nemajetkovej ujmy prihliadal a na čo neprehliadal. Súčasne poukázal na rozsudok Okresného súdu Topoľčany v inej veci, potvrdený (príslušným) odvolacím súdom, v ktorom bola pozostalým priznaná náhrada nemajetkovej ujmy po 10.000 eur. Žalovaný 2/ považoval priznanú výška náhrady za príliš vysokú aj vzhľadom na to, že na jej úhradu mal byť zaviazaný poisťovateľ, a nie žalovaný 2/.

10. Žalobca v reakcii na odvolanie žalovaného 2/ žiadal napadnutý výrok potvrdiť. Upozornil na skutočnosť, že bezprostredným pôvodcom zásahu do jeho osobnostných práv bol žalovaný 1/, ktorý v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, povahu a stavu vozovky spôsobil

nezvratný následok - smrť jeho manželky. On (žalobca) na pojednávaní dňa 30.10.2017 podrobne popísal spolužitie s manželkou. Nečakaným a šokujúcim úmrtím najbližšieho príbuzného došlo k závažnému zásahu do jeho osobnostných práv s trvalým a nereparovateľným následkom.

11. Plne sa stotožňoval s úvahami okresného súdu ohľadne výšky priznanej nemajetkovej ujmy a v jednotlivostiach odkazoval na body 35. a 36. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Zopakoval, že s manželkou žili v spoločnej domácnosti, tvorili fungujúce rodinné spoločenstvo a pomáhali si navzájom až do okamihu, keď v dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/, na ktorom manželka žalobcu neniesla žiaden podiel, došlo k nezvratnému ukončeniu tohto spolužitia. V dôsledku uvedenej udalosti je pre žalobcu doposiaľ nemožné nadviazať citový vzťah k inej žene.

12. Žalobca odvolaním napadol oba výroky o trovách konania a domáhal sa ich zmeny tak, že mu voči žalovanému 2/ mu bude priznaný nárok na náhradu trov v plnom rozsahu a žalovanému 1/ nebude náhrada trov konania priznaná. Vo vzťahu k žalovanému 1/ uvádzal, že ku dňu podania žaloby nebolo nepochybne ustálené, či žalovaný 1/ v čase dopravnej nehody vykonával ako zamestnanec činnosť pre zamestnávateľa - žalovaného 2/. Preto z opatrnosti označil na žalovanej strane aj žalovaného 1/ ako vodiča predmetného vozidla. Ten pritom od podania žaloby svoju pasívnu vecnú legitimáciu nenamietal. Až na základe zhodných tvrdení oboch žalovaných na pojednávaní dňa 30.10.2017 bola predmetná otázka objasnená. V bezprostrednej nadväznosti na uvedené došlo k späťvzatiu žaloby voči žalovanému 1/. S poukazom na tieto okolnosti a na povahu uplatneného nároku (keď neoprávnený zásah bol preukázaný) mal okresný súd - podľa žalobcu - aplikovať § 257 CSP.

13. Vo vzťahu medzi ním a žalovaným 2/ žalobca uviedol, že Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie obdobné § 142 ods. 3 O.s.p. Avšak ani nová právna úprava nevyklučuje osobitný režim posudzovania úspechu v prípadoch, keď výška plnenia závisela od úvahy súdu; a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 56/2017 zo dňa 8.2.2017). Žalobca tvrdil, že ho nemožno v takýchto prípadoch zaťažiť ad absurdum procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce, pričom za základné sa považuje rozhodnutie o tom, že bolo zasiahnuté do žalobcovho práva a výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Následne má mať žalobca právo na plnú náhradu trov konania, ale výlučne z prisúdenej sumy.

14. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu sa stotožnil s rozhodnutím okresného súdu o náhrade trov konania medzi dotknutými sporovými stranami. Poukazoval na uplatňovanie zásady úspechu v sporovom konaní. Výška žalobcom uplatneného nároku 33.000 eur je v porovnaní s väčšinou obdobných prípadov nadhodnotená a bolo možné očakávať priznanie nemajetkovej ujmy v nižšej sume. Pokiaľ žalobca uplatňoval nárok v nadhodnotenom rozsahu, inicioval konanie s určitou mierou rizika v súvislosti s čiastočným neúspechom v spore, za čo musí znášať následky.

15. Žalovaný 1/ označil napadnutý rozsudok v časti trov konania vo vzťahu k jeho osobe za zákonný a „relevantne odôvodnený“, preto ho žiadal potvrdiť. Dodal, že uvedené nič nemení na tom, že mu je nesmierne ľudsky ľúto predmetnej dopravnej nehody a predovšetkým jej následku v podobe úmrtia manželky žalobcu.

16. V ďalšom priebehu odvolacieho konania sporové strany na vyjadrenia protistrany už nereagovali.

17. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal z dôvodov a v rozsahu vymedzených v odvolaniach (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), z ktorého titulu nedotknutým zostal rozsudok okresného súdu v nenapadnutých výrokoch o zastavení konania voči žalovanému 1/ a o zamietnutí žaloby vo zvyšku voči žalovanému 2/ a v preskúmvanej časti bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario za použitia § 219 ods. 3 CSP) rozsudok okresného súdu v meritornom výroku podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a vo výrokoch o nárokoch na náhradu trov prvoinštančného konania zmenil podľa § 388 CSP tak, ako je konštatované vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

18. Prioritne je žiaduce uviesť, že žalovaný 2/ nepochybňoval opodstatnenosť priznaného nároku žalobcovi (ako náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv), ale namietal „len“ jeho výšku. Niektoré zo žalovaným 2/ príkladmo uvádzaných okolností (napr. že vodič zodpovedný za spôsobenie dopravnej nehody nebol pod vplyvom alkoholu, že mal zodpovedajúce vodičské oprávnenie), hoci nepochybne sú okolnosťami, za ktorých došlo k zásahu do práv v zmysle § 13 ods. 3 Obč. zák., sú svojou povahou relevantnejšími viac z hľadiska trestnoprávneho, než pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy. Podobne prejavenie úprimnej ľútosti nad spôsobeným následkom (smrťou manželky žalobcu) či už zo strany žalovaného 1/ alebo žalovaného 2/, možno prioritne vnímať ako ľudsky

absolútne prirodzené (prejav elementárnej slušnosti); z toho dôvodu osobitnejšie neovplyvňujúce výšku nároku.

19. Nereagujúcim na konkrétnosti súdnej veci je tiež tvrdenie žalovaného 2/ o neprimeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy odkazujúce na fakt, že manželka žalobcu nebola „hlavnou živiteľkou rodiny“, nemala vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom a nevykonávala osobnú starostlivosť o deti. Uplatňovaný nárok (v nadväznosti na rozsah a prejavy zásahu do súkromného a rodinného života žalobcu) sa neodvíjal od odkázanosti manžela/žalobcu (prípadne ďalších osôb) na výživu, či od zhoršenia jeho celkového materiálneho, resp. majetkového statusu a ani od strádania vo sférach zabezpečovania rodičovskej starostlivosti.

20. Pokiaľ žalovaný 2/ namietal, že úmrtím manželky žalobcu nedošlo k absolútnemu rozvráteniu a deštrukcii rodiny ako v prípade Kontrová proti SR, krajský súd poukazuje na to, že uvedené okresný súd nekonštatoval. Naopak, v závere bodu 41. odôvodnenia napadnutého rozsudku vyslovil presne takýto čiastkový záver. Len pre úplnosť je vhodné zopakovať, že v prípade Kontrová proti SR bola priznaná v roku 2007 náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 eur, teda podstatne viac ako v súdnej veci žalobcovi (15.000 eur). Zároveň je namieste aj v otázkach nominálnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy nutné citlivo reagovať na postupom času sa meniace širšie celospoločenské súvislosti - celkové zlepšenie kvality života, spojené aj s vyššou mierou jej finančného krytia, ako i priebežný nárast životných nákladov (zjednodušene „infláciu“).

21. Žalovaný 2/ relevantne (či skôr vôbec) nespochybňoval správnosť čiastkových záverov okresného súdu o tom, že došlo k závažnému zásahu do osobnostných práv žalobcu, ktorý náhle prišiel o jednu z najbližšieho okruhu osôb, ak nie o osobu najbližšiu - o manželku. Uvedené je nevyhnutné vnímať v kontexte fungujúceho manželského zväzku žalobcu a jeho manželky, v ktorom boli v plnej miere sytené jeho emocionálne potreby, s perspektívou spoločného dožitia. Z titulu neoprávneného zásahu došlo k trvalému a nereparovateľnému zániku všetkých súvisiacich väzieb. V danej spojitosti nebolo ani v najmenšom spochybnené vyjadrenie žalobcu, že v dôsledku straty manželky je pre neho doposiaľ nemožné nadviazať citový vzťah k inej žene.

22. Odvolací súd prihliadol aj na obvyklú výšku náhrad nemajetkovej ujmy priznávanú v obdobných prípadoch zásahov do práva na súkromie v dôsledku usmrtenia blízkej osoby. Napríklad Krajský súd v Bratislave sp. zn. 6Co/111/2011 (súvisiaca sp. zn. Najvyššieho súdu SR 3 Cdo 228/2012) priznal pre pozostaleho manžela (ktorý sa neskôr znovu oženil) 23.000 eur; išlo o usmrtenie manželky a syna pri dopravnej nehode spôsobenej neprimeranou rýchlosťou jazdy; Krajský súd v Trnave sp. zn. 10Co/137/2013 priznal pozostalej manželke 22.130 eur pri dopravnej nehode spôsobenej nedostatočným venovaním sa riadeniu vozidla; Krajský súd v Prešove sp. zn. 24Co/132/2017 priznal pre pozostalú manželku 18.300 eur pri dopravnej nehode spôsobenej nárazom do odbočujúceho vozidla, v ktorom zomrel manžel; Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 6Co/609/2014 (súvisiaca sp. zn. Najvyššieho súdu SR 1 Cdo 523/2015) priznal pre pozostalú manželku 17.000 eur pri dopravnej nehode spôsobenej šmykom v dôsledku neprispôsobenia rýchlosti; Krajský súd v Trnave sp. zn. 25Co/258/2016 (súvisiaca sp. zn. Najvyššieho súdu SR 5 Cdo 95/2017) priznal pozostalej manželke 15.000 eur za smrť manžela v dôchodkovom veku pri dopravnej nehode spôsobenej stretom vozidiel. Rovnako ani v týchto intenciách sa nejaví žalobcovi priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy ako neprimerane vysoká.

23. Napokon na vecnú správnosť meritórneho rozhodnutia okresného súdu nemala vplyv námietka žalovaného 2/ o neprimeranosti priznaného nároku vzhľadom na to, že na jej úhradu mal byť zaviazaný poisťovateľ, a nie žalovaný 2/. Uvedenému argumentu (osobitne bez jeho bližšieho zdôvodnenia) chýba vzájomná logická súvislosť. Možno sa len domnievať, že žalovaný 2/ mal v úmysle tvrdiť, že ak náhradu nemajetkovej ujmy je povinná zaplatiť poisťovňa (poisťovateľ), tak táto bude/má byť vyššia, ako keď daná povinnosť zatažuje prevádzkovateľa motorového vozidla, resp. zamestnávateľa, ktorý zodpovedá za ujmu spôsobenú jeho zamestnancom pri plnení pracovných povinností. Takéto konštrukcia by si určite vyžadovala náležité vysvetlenie (ktoré žalovaný 2/ neuvádza); najmä ak určujúcimi sú dôsledky v osobnostnej sfére subjektu dotknutého neoprávneným zásahom.

24. Odhliadnuc od rozoberaného, je predovšetkým nutné zdôrazniť, že poisťovateľ, nebol stranou sporu v súdnej veci a nevystupoval ani v pozícii intervenienta. Poisťovateľ (Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s.) oznámil okresnému súdu nezáujem vystupovať v spore, preto je (eventuálna) zodpovednosť poisťovateľa okolnosťou významnou len v rámci vzájomného zmluvného vzťahu medzi žalovaným 2/

a týmto poisťovateľom. V danej smere už okresný súd primerane stavu veci vyslovil, že otázka krytia uplatňovaného nároku povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nebola predmetom prejednávanej sporu.

25. Ako opodstatnené vyhodnotil krajský súd odvolanie žalobcu proti výroku o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu medzi ním a žalovaným 1/. Konštatovanie procesného zavinenia žalobcu na zastavení konania proti žalovanému 1/ (pre čiastočné späťvzatie žaloby) totiž opomína relevantné okolnosti súdnej veci. Žalobca už v žalobe zo dňa 27.1.2015 výslovne v súvislosti s uplatnením nároku voči obom žalovaným uviedol, že zatiaľ (k danému momentu) nie je nepochybne ustálené, že žalovaný 1/ v čase dopravnej nehody vykonával ako zamestnanec činnosť pre žalovaného 2/ ako zamestnávateľa; preto z opatrnosti označil za žalovaného aj vodiča, ktorý zavinil dopravnú nehodu. K odstráneniu pochybností v danej otázke došlo až na pojednávaní dňa 30.10.2017, na čo bezprostredne reagoval žalobca späťvzatím žaloby voči žalovanému 1/.

26. Popísané súvislosti predstavujú solídny základ pre aplikáciu § 257 CSP (bližšie napr. analogicky rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 1 M Cdo 3/2009 z 25.6.2009). Nie nevýznamnou okolnosťou je tiež to, že žalovaný 1/ vo svojich podaniach popri poukaze na nedostatok jeho pasívnej vecnej legitímácie súčasne (dokonca prioritne) sa vyjadroval k meritórnym otázkam prejednávanej veci. Nadväzne krajský súd považoval za primerané spravodlivému usporiadaniu veci (navyše ak žalovaný - hoci i z neobľúbivosti - zavinil následok smrti manželky žalobcu; o čom bolo právoplatne rozhodnuté v trestnom konaní) vysloviť, že vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 1/ strany nemajú nárok na náhradu trov konania, ktoré konštatovanie (vrátane súvisiacich východísk a úvah) sa viaže aj na odvolacie štádium konania.

27. Čiastočne dôvodným je odvolanie žalobcu aj vo výroku o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu medzi ním a žalovaným 2/. Podľa odvolacieho súdu však nie je prípustné v plnej miere vychádzať z právnej konštrukcie § 142 ods. 3 O.s.p. (a ani zo súvisiacej judikatúry). Označená právna norma Občianskeho súdneho poriadku nemá ekvivalent v aktuálne účinnom Civilnom sporovom poriadku. Z daného hľadiska sa (minimálne) javí, že zákonodarca nemienil dotknutú právnu úpravu prevziať (eventuálne s určitými modifikáciami) do účinného právneho predpisu. Pokiaľ teda zákonodarca jednoznačne prejavil vôľu nezahrnúť takéto ustanovenie do procesného kódexu, sú na hrane s vôľou zákonodarcu snahy o jeho faktické zachovanie prostredníctvom širšieho výkladu; ktoré tendencie sú zrejme tak u časti súdnej praxe, ako i právnej teórie. Ani z dôvodovej správy k Civilnému sporovému poriadku totiž nie je možné vyvodiť, že by zákonodarca mal takýto úmysel a „len nedopatrením“ text zákona tomuto úmyslu nezodpovedá. Rovnako z uznesenia ústavného súdu, na ktoré poukazuje žalobca (I. ÚS 56/2017), nemožno ustáliť nutnosť takeého výkladu § 255 ods. 2 CSP, ktorý by sa takmer rovnal výkladu § 142 ods. 3 O.s.p. Osobitne, ak podstata dotknutého rozhodnutia ústavného súdu sa týka vyhodnotenia aplikácie § 301 Obch. zák. nie ako voľnej úvahy súdu, ale ako výsledku dokazovania a zhodnotenia skutkového i právneho stavu veci.

28. Ústavný súd SR v spomínanom uznesení sp. zn. I. ÚS 56/2017 vyslovil, že nová právna úprava nevyučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela (aj) od úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy. Uvedené korešponduje s vyššie vysloveným východiskom odvolacieho súdu, že nie je možné aktuálne postupovať tak, ako keby sa procesnoprávna úprava nezmenila.

29. V súdnej veci je zásadnou tiež nutnosť komplexného vyhodnotenia pomeru úspechu a neúspechu žalobcu a žalovaného 2/. Pri ustálení úspechu v spore nie je vždy významným len paušálne porovnanie žalobcom nárokovanej a súdom priznanej peňažnej sumy. Do tejto kategórie sporov patria aj spory o ochranu osobnosti. V ich rámci je namieste posúdiť celý kontext a šírku existujúceho sporu, za účelom odstránenia ktorej neistoty sa obrátili strany na súd.

30. Súčasťou žalobcom uplatňovaného nároku bolo prioritne zistenie a konštatovanie neoprávneného zásahu do jeho osobnostných práv; následne ustálenie, či tento zásah vyžaduje reparáciu priznaním náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a - napokon - vyhodnotenie dôvodnosti uplatňovanej výšky takejto náhrady. Zásah do osobnostného práva žalobcu bol preukázaný, potvrdená bola i nutnosť poskytnutia finančnej kompenzácie nemajetkovej ujmy, hoci výrazne (viac ako o polovicu) nižšej, než bola žalobcom požadovaná. V úhrne týchto okolností považoval krajský súd za primerané a zodpovedajúce usporiadaniu pomerov medzi žalobcom a žalovaným 2/ priznanie žalobcovi nároku na náhradu trov prvoinštančného konania voči tomuto žalovanému v rozsahu 30%.

31. Len pre úplnosť dodáva, že aj s poukazom na rozhodnutia označené v bode 22. tohto odôvodnenia neobstojí tvrdenie žalobcu, že by bol zaťažený „ad absurdum procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu“. Skôr naopak, ním požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy predstavovala zásadný „odklon“ od prevažne ustálenej súdnej praxe.

32. V odvolacom konaní je však pomer úspechu žalobcu a žalovaného 2/ odlišný. V meritórnej časti bol žalobca plne úspešný, keďže on sám odvolanie vo veci samej nepodával a odvolaniu žalovaného 2/ vyhovené (vôbec) nebolo. Naproti tomu v časti o nároku na náhradu trov konania medzi týmito stranami bol prevažne úspešný žalovaný 2/. Žalobca požadoval priznanie 100%-ného nároku na náhradu trov a bol mu priznaný len nárok 30%-ný; čiže v rozsahu 70% mal neúspech, čo zodpovedá čistému úspechu žalovaného 2/ vo výške 40%.

33. Vzhľadom na väčší význam/váhu meritórneho úspechu, ako úspechu procesného (v časti o náhrade trov konania) pri pomerovaní celkového výsledku odvolacieho konania krajský súd meritórnej časti prisúdil trojštvrťinový (75%-ný) podiel a časti o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania podiel štvrtinový (25%-ný). Žalobca tak z pohľadu odvolacieho konania ako celku bol úspešný v 75%-ách za vec samú a zároveň neúspešný v 10%-ách (0,25 x 0,4; resp. 40% z 25 %) v časti o trovách konania; čo znamená výsledný úspech v rozsahu 65%, v ktorom krajský súd konštatoval danosť nároku žalobcu na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému 2/.

34. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.